

P. MARUNA, »M«, bakropis u boji

sjemenište i magistrat. God. 1720. pozvan je da gradi lučka skladišta u Trstu i Rijeci. Očuvao se njegov nacrt za utvrdu u Kastvu, a pripisuje mu se projekt gradskih vrata u Kastvu (1731).

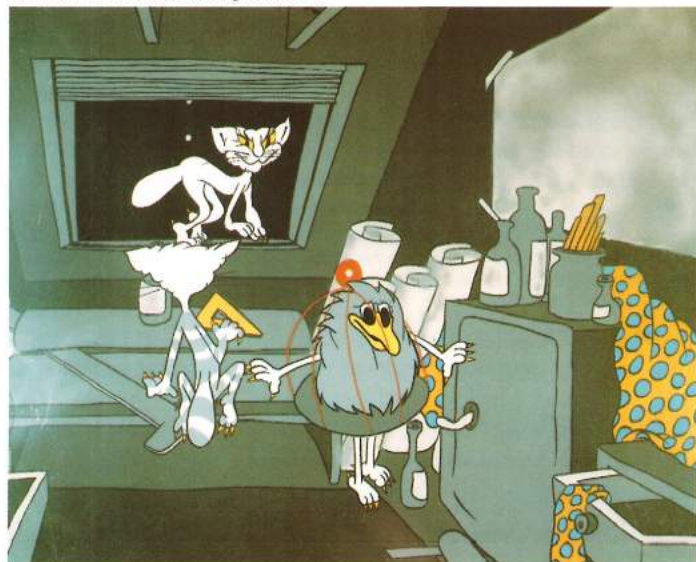
LIT.: Horvat – Matejčić – Prijatelj, Barok.

MARTON, Ranko, slikar i oblikovatelj (Zagreb, 1. IV. 1946). Diplomirao psihologiju i sociologiju na Filozofskome fakultetu u Zagrebu. Bavi se oblikovanjem i izumima igračaka za djecu predškolske dobi. Slikati je započeo 1968. Njegovo je slikarstvo na granici između urbane naive i pop-arta. Slika akrilikom na platnu, snažnim koloritom, pažljivim rasporedom elemenata, ostvarujući obojenim plohama privid kolaža – kružnih, rešetkastih ili simetričnih kompozicija (Zagreb, 1991; *Sastanak u lobbyu*, 1987–93; *Svijet*, 1993). – Samostalno izlagao u Zagrebu (1981, 1987, 1990, 1993) i Portorožu (1985).

LIT.: *Marton-program* (katalog), Zagreb 1990. – V. Gracin-Čuić, Ranko Marton (katalog), Zagreb 1993. V. G. Č.

MARULIĆ, Marko, književnik (Split, 1450 – 1524). U svojoj je oporuci zabilježio da je ispisivao i ilustrirao biblijske motive. Vjerojatno je drvorezima ukraasio i drugo izdanje svojega tiskanoga spjeva *Judita* (1522), jer se u jednomu od drvoreza čita slovo M. Na izrazito slikarski karakter pojedinih opisa u *Juditi*, upozorio je P. Skok. M. je obilazio arheol. ostatke Salone. Sastavio je zbirku starih natpisa (*In epigrammata priscorum com-*

J. MARUŠIĆ, kadar iz crtanog filma *Tamo*

mentarius), u kojoj ima natpisa i iz naših gradova (Pula, Umag, Nin, Trogir) a posebno mjesto zauzimaju natpisi iz Salone (*Inscriptiones repartae Salonis*, rukopis u Vatikanskoj biblioteci).

LIT.: F. Radić, Marulić kao hrvatski arheolog, u: Izvještaj o djelovanju Hrvatskog starinarskog društva u Kninu, 1901. – C. Fisković, Umjetnički obrt u XV. i XVI. st. u Splitu, Zbornik Marka Marulića, Zagreb 1950. – P. Skok, O stilu Marulićeve »Judite«, ibid. – C. Fisković, Marko Marulić Pečenić i njegov likovni krug, u knjizi: Baština starih hrvatskih pisaca, Split 1978. – Isti, O Marulićevoj slikanju, Prilozi – Dalmacija, 1986–87. – N. Bezić-Božanić, Prilog poznavanju umjetničkih uveza Marulićevih knjiga u Splitu, Mogućnosti, 1991, 11–12. N. B. B.

MARUN, Lujo (Stjepan), arheolog (Skradin, 10. XII. 1857 – Knin, 15. I. 1939). Kao franjevac službovao u Drnišu; 1881. počeo rekonstruirati Petrovo polje a 1885. istražuje Kapitul i Biskupiju kraj Knina. Svojim je iskapanjima dao temelj starohrv. arheologiji. God. 1887. osniva u Kninu »Kninsko starinarsko društvo« (od 1893. »Hrvatsko starinarsko društvo«); tu je 1893. otvorio Prvi muzej hrvatskih spomenika. God. 1895. pokreće časopis »Starohrvatska prosvjeta«. Također iskapa na Kapitolu, u Biskupiji, Orlicu, na Ceceli kraj Drniša, Ždranju, Žažviću kraj Bribira i dr. Na njegov su poticaj pokrenuta iskapanja Burnuma, Podgrađa (Asseria) i Bribira.

BIBL.: *Bilješke kroz starinarske izkopine u kninskoj okolici od 1885–1890*, VjHAD, 1890. i 1891; *Starohrvatska groblje sa crkvom sv. Spasa u Cetini*, SHP, 1895. i 1896; *Plohezeze sarkofaga našaste med ruševinama bazilike na rimokatoličkom groblju u Biskupiji* (sa K. Patschom), ibid., 1895; *Starohrvatska bazilika u Žažviću u bibrirskoj županiji*, ibid., 1896; *Dvije nadpisne uspome o hrvatskom kralju Zvonimiru*, ibid., 1897; *Arheološki prilozi o religiji poganskih Hrvata*, ibid., 1897; *O najznamenitijim starohrvatskim grobovima na groblju otkrivene biskupske bazilike S. Marije u Biskupiji kod Knina*, ibid., 1898; *Popis naušnica »Prvog muzeja hrvatskih spomenika« u Kninu*, ibid., 1899, 1900. i 1901; *Ruševine crkve sv. Luke na Uzdolju kod Knina sa pisanom uspomenom hrvatskoga kneza Mutimira*, ibid., 1927.

LIT.: S. Gunjača, Rad osnivača Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika i utemeljitelja Starohrvatske prosvjete (povodom stogodišnjice rođenja fra Luge Maruna 1857–1957), SHP, 1957. – K. Jurišić, Fra Lujo Marun, osnivač starohrvatske arheologije, Split 1979. – D. Jelovina, Lujo Marun – utemeljitelj Hrvatskog arheološkog društva, u knjizi: Arheološka istraživanja u Zagrebu i njegovoj okolici, Zagreb 1981. N. B. B.

MARUNA, Pero, slikar (Jasenice, 25. VII. 1938). Studirao 1961–64. na Akademiji u argentinskoj Córdoba (Ernesto Farina) te na Akademiji San Fernando u Madridu gdje je i diplomirao 1968. Potom živi i djeluje u Málaga, a od 1982. u Aranjuezu kraj Madrida. Radi crteže u crnoj tinti (*Luka*, 1962; *Bez naziva*, 1964) i grafičke cikluse u raskošnim bojama (*Abeceda*, 1987/88). Virtuoznim crtežom, često filigranskim, stvara nadstvaran svijet geometrijskih i organskih oblika. Njegovi su noviji radovi istodobno figurativni, apstraktni i konceptualni. Izlaže od 1961. u Argentini (Córdoba), Španjolskoj (Málaga, Madrid, Toledo i dr.) i Švicarskoj (Lausanne).

LIT.: T. Maroević, Pero Maruna, Kontura, 1993, 13.

V. Fo.

MARUSINAC → SOLIN

MARUŠEVEC, selo Z od Varaždina. Župna crkva Sv. Jurja iz 1482. s gotičkim poligonalnim svetištem (uz koje je sakristija) pregrađena je dva puta te sada ima tri broda, bočnu kapelu i zvonik (1745) pred glavnim pročeljem. U njoj se nalazi nadgrobna ploča Baltazara Vragovića iz XVII. st., crkveno posude iz XVII–XVIII. st. i pacifikal (1669). Na župnome je dvoru grb plemićke obitelji Vragovića. Njihov je grb (iz 1618) i na maruševčkom dvorcu koji je nakon Vragovića promijenio više vlasnika (među ostalima i Patačići); A. Schlippenbach ga je dao pregraditi u duhu historicizma. – U kapeli u nedalekom Druškovcu čuvaju se ciborij iz XVII. st. te kaleži iz 1664. i 1706.

LIT.: G. Szabo, Spomenici kotara Ivanec, VjHAD, 1915–19, str. 64–65. – A. Horvat, Između gotike i baroka, Zagreb 1975. – M. Obad Šćitaroci, Dvorci i perivoji Hrvatskoga zagorja, Zagreb 1991. A. Ht.

MARUŠEVSKI, Olga, povjesničarka umjetnosti (Popovača, 17. IX. 1922). Diplomirala 1957. i doktorirala disertacijom o Isi Kršnjavome 1986. u Zagrebu. Radila u Gliptoteci JAZU i Jugoslavenskome leksikografskom zavodu. Istražuje umjetnost XIX. st. u Hrvatskoj.

BIBL.: *Likovni elementi u tipografskoj opremi periodičke štampe u Hrvatskoj*, u zborniku: Počeci štampe jugoslavenskih naroda, Beograd 1969; *Kršnjavi i Bollé*, ŽU, 1978, 26–27; *Dva poglavlja u povijesti Društva umjetnosti*, Bulletin JAZU, 1979, 2; *Povodom izložbe Minhenske škole*, ibid., 1980, 1; *Maksimir*, ibid., 1980, 2; *Izidor Kršnjavi i »dnevnik« njegove borbe za profesuru*, Radovi OPU, 1981, 7; *Tomislav Krizman za naš umjetnički obrt*, Bulletin JAZU, 1982, 2; *Kulturni i prosvjetni program Ise Kršnjavoga na zidovima palače u Opatičkoj 10*, Iz starog i novog Zagreba, VI, Zagreb 1984; *Oton Iveković kao kritičar*, Anali Galerije Antun Augustinčić, 1985, 5; *Iso Kršnjavi kao graditelj*, Zagreb 1986; *Katedrala u vremenu i prostoru*, ŽU, 1987, 41–42; *Od Manduševca do Trga Republike*, Zagreb 1987; *Devetnaesto stoljeće na dvjema izložbama u Münchenu*, Bulletin JAZU, 1988, 1; *Suvremenost oblika u obnovi sakralnih objekata*, Peristil, 1988–89, 31–32; *Preuređenje franjevačkog samostana u*